

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Dies Sexta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

XVII. Prima virtus Monachi (& cujusvis Christiani) est, hominum iudicia contemnere. S. Hieronymus.

XVIII. Ars vitæ est, rectè sentire, sincerè velle, perfectè exequi.

XIX. Vince, quod delectat: fortiter aggredere, quod terret; fer leniter, quod dolet. Thomas Kemp.

XX. Ama, & cole S. Scripturam, quia in ea, quidquid docetur, est veritas: quidquid præcipitur, est bonitas: & quidquid promittitur, est felicitas.

DIES SEXTA.

Scopus hujus diei est, ostendere, quomodo Christus artem Siplam patiendi docuerit, & in præcipuis tribus objectis hujus Artis, scilicet indigentia, dolore, & contemptu se gesserit; ad hæc enim omnia, quæ passus est, revocari possunt.

Tessera.

Abstt mihi gloriari, nisi in cruce Domini mei JESV Christi, per quem mihi Mundus crucifixus est, & ego Mundo.

MEDITATIO I.

DE PRIMO CHRISTI COMITE, SEU INDIGENTIA SVMMA.

Prælidium primum est, Christum in cruce pendentem, & omni auxilio, solatioque destitutum intueri.

Prælidium secundum est, petere gratiam, ut hanc Christi indigentiam clarè cognoscere, & sedulo imitari queas.

Punctum I.

Confidera I. Quantam Christus omnium rerum indigentiam sustinuerit 1. *in cibo & potu*, dum nullum cibum refocillantem, qui tamen plerumque Reis ad mortem damnatis liberaliter offertur; & ingenti præterea siti cruciatus, ut ipsemet per verbum *Sitis* confessus est, nec aquæ guttam, quæ tantam sitim extingueret, habuit. 2. *In Vestibus*, dum nudus in cruce pendeat, & nec linteum, quo corporis occulta tegeter, habebat. 3. *In habitatione*; uti ipse Matth. 8. significavit dicens: *Vulpes foveam habent, & Volucres celi nidus:*

vidos: Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.
 4. *In Amicis:* sic enim ipsemet iterum per Davidem Ps. 141. indicavit: *Considerabam ad dexteram, & Videbam, & non erat, qui cognosceret me, & juvare, ac consolari posset, & vellet.* 5. *In consolationibus:* hinc tristis erat anima eius usque ad mortem, ita ut exclamare cogereetur: *Domine Deus meus, ut quid dereliquisti me,* ita ut verè dicere poterit cum Psalmista Ps. 69. *Ego serò egenus & pauper sum: Domine adiuva me.*

Considera II. Quanta cum patientia, alacritate, ac constantia hanc indigentiam tulerit Christus; id colligere poteris, si ex una parte perpendas, quàm facile ipsi fuisset, omnino supra dictorum abundantiam sibi procurare; ex altera rem pariter consideres, quòd non modò quidquam simile esse procurare, sed potius, ut gravitatem & molestiam talis indigentia auget, sitim suam aceto ac felle extingui (ut S. David in Persona ipsius Ps. 68. indicavit dicens: *Dederunt mihi escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto*) hoc loco autem durissimum lignum accipere, & Amicorum loco inimicos capitalissimos tolerare voluerit, de quibus Ps. 109. ipse per Davidem dixit: *Longè fecisti notos meos à me, propterea fuerunt me abominatorem sibi.*

Considera III. Quantopere tu erubescere debeas, dum advertis, quàm parùm tu hæcenus Duci tuo similis esse fructuaris in hac indigentia; si enim Urias 2. Reg. c. 11. dixit: *Arx DEI, & Israël, & Iuda habitant in papilionibus, & dominus meus Ioab, & servi Domini mei super faciem terra manent, & ego ingrediar domum meam, ut comedam & bibam, & dormiam cum uxore mea? per salutem tuam, & per salutem anima tua non faciam rem hanc,* quanto magis tu libenter parvam aliquam indigentiam libenter sufferre debes, si recorderis, quàm magnam omnium rerum indigentiam Christus amore tui toleraverit. Vide ergo, quomodo deinceps gerere te velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quas ob causas Christus tam promptè hanc indigentiam sustinuerit, nimirum ob sequentes tres. 1. Quia sic voluntas DEI exigebat, quæ ipsi omnium rerum loco erat unde

unde, ut S. Leo Papa ser. 4. de quadr. loquitur, *non pavebat in isto Mundo indigentia laborare, cui donatum erat in omnium rerum Domino omnia possidere.* 2. Quia advertebat, per hanc indigentiam, se Cælesti suo Patri propiorem & similiorem fieri, utpote qui ab ipsa usque æternitate se solo contentissimus vivebat, nec ullam extra se creaturam habebat quod jam olim etiam Socrates Philosophus agnovisse creditur, ut qui, teste Laertio l. 2. dixisse fertur, eum esse Dijs simillimum, qui quàm paucissimis egeret, cum Dijs omnino nullius egeant rei. 3. Quia pariter cognoscebat, hanc indigentiam esse expeditissimam viam ad Tartareos hostes vincendos; hinc, ut S. Gregorius rectè ho. 32. advertit, *ad se venientibus nobis Dominus præcepit, ut renuntiemus nostris; quia, quicumque ad fidei agonem venimus, luctamen contra malignos Spiritus sumimus. Nihil autem maligni Spiritus in hoc Mundo possident proprium; nudi ergo cum nudis luctari debemus; nam si vestitus quisq; cum nudo luctatur, citius ad terram deijcitur, quia habet, unde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quadam corporis indumenta?*

Considera II. Quàm æquum sit, ut tu quoque præ alijs per hæc motiva ad similem indigentiam lætissimo animo supportandam te excites, & quod pius Author de consolationibus dixit l. 3. c. 16. hoc alijs etiam materijs & occasionibus applies: *Hæc mihi sit consolatio, libenter velle carere omni humano solatio. Et si tua defuerit? consolatio sit mihi tua Salutatio, & iusta probatio pro summo solatio.*

Considera III. An & quomodo occasiones talis indigentia hætenus arripueris, & arripere deinceps velis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quos fructus Christus ex hac indigentia seu paupertate reporta verit, videlicet 1. Singularem in perfectione & virtutibus progressum; cum, sicut rerum facultates instrumenta sunt omnium Scitiorum, sic rerum abnegatio generatrix, nutrixq; sit omnium Virtutum; & ut S. Augustinus super Psal. 76. dixit: *Omnis Philosophia* (atque adeo etiam cælestis) *Magistra sit inopia;* unde & Seneca ep. 17. dice-

dicebat, *si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut pauperi similis*; non enim capit virtutis via magna onera portantes, ut Lactantius Firmianus agnovit. 2. *Maxime anima tranquillitatem*; nam, ut S. Climacus Grad. 17. testis dicit, *Paupertas (& indigentia) est abdicatio sollicitudinum seculi, iter ad DEVM sine impedimento, expulso omni tristitia, fundamentum pacis, munditia Vita, qua nos liberat curis omnibus vite transeuntis, & facit, ut DEI mandata perfectè exequamur*. Hinc Salomon c. 16. Prov. securam mentem jugi convivio similem esse dicit; quæ autem mens magis secunda est, quàm quæ concupiscentiam, teste S. Jacobo c. 4. omnes lites in nobis oriuntur, fustulit. 3. *Centuplum præmium in hac & altera vita*; nam, ut sapienter S. Bernardus ser. 21. super Cant. dicit, *Nemo est qui omnia saltem affectu relinquentes, inopem vitam degere aestimet sola caelestia possidere, quia sola audiunt in promotione; possident enim & terrena, & quidem tanquam nihil habentes, & omnia possidentes, eo pro certo magis Domini, quam minus cupidi. Denique fideli homini totus Mundus divitiarum est. Totus plane, quia tam adversa, quam prospera ipsius aequè omnia servant ei, & cooperantur in bonum*. Quem fructum considerans S. Hieronymus, *O quantæ beatitudo, inquit, pro parvis magna recipere, aeterna pro brevibus pro morituris semper & ventura, & habere DEVM delectorem*.

Considera 2. Quàm præclari sint hi fructus, dignique propter quos consequendos cum S. Pauli & ipsius Christi imitum & exemplum omnia terrena arbitreris ut sterco. Mundo utaris, quasi non utaris, contentus, si victum & amicum habeas; & S. Augustini ser. 28. de verbis Apost. *Confilium semper in mente habens: Non tibi displiceat paupertas tua, nihil eâ potes ditius invenire*.

Considera III. Quid proinde deinceps hac in re facere, & quomodo hunc primum Christi comitem & tu in posterum in tuam Societatem adsciscere velis illud Senecæ monitum Lucilio datum tibi applicans: *Incipe cum paupertate (& indigentia) habere commercium. Aude, hospes, contempnere opes, & te quoque dignum finge DEO (& Christo) nempe dignus est DEO dignus, quàm qui opes contempnit. Colloquitur ad Christum cum congruis affectibus.*

MEDITATIO II.

DE SECUNDO CHRISTI COMITE,
SEU DOLORE SYMMO.

Preludium primum est, considerare Christum, nunc ad varios Judices ductum, nunc flagellatum & coronatum, nunc crucem portantem & Crucifixum.

Preludium secundum est, petere gratiam, quâ Christi dolores fructuose perpendere, atque ad similem patientiam deinceps exercendam te resolvere queant.

Punctum I.

Considera I. Quales dolores Christus toto Passionis suæ tempore sustinuerit; eos haud difficulter cognosces, si varias deductiones ad varios Judices & Sacerdotes cum multis alapis & verberibus factas, item flagellationem, coronationem, Crucis bajulationem, ipsamque Crucifixionem, velut quinque fontes, ex quibus copiosissima dolorum materia profluit, tibi imagineris.

Considera II. Quam magni hi dolores Christi fuerint, sive 1. Personam ipsam patientem spectes, quæ quoad corpus tenerrima, & per tot percussiones & tormenta viribus penitus exhausta; quoad animam verò innocentissima & sanctissima fuerat. Sive 2. Personas cruciantes consideres, quæ pessima ex intentione odij & vindictæ, ac invidiæ; cum maximo furore ac conatu tales dolores inferebant. Sive 3. Personas spectantes perpendas, quæ vel per creatam suâ præsentia verecundiam, ut honestiores & Passionem non consentientes Personæ: vel probrosissima insultatione, ut Judæi & Lictores, aliique in necem conspirantes: vel dolorosa compassione, ut B. Virgo, S. Joannes, S. Magdalena, aliique, non modicè dolores augebant. Sive 4. Circumstantias talium dolorum attendas, nempe vel *numeri* extendentis se ad omnia membra, ad omnia tormentorum genera, & propè innumerabilem multitudinem verberum & vulnerum: vel *temporis* ab ipsa natiuitate usque ad obitum durantis; *nam ab hora ortus mei usque ad exitum in Cruce non defuit mihi tolerantia doloris*, ait Thomas Kemp. 1, 3, c. 18. in Persona Christi.

Con

Confidera III. Si, quando quid patitur unum membrum compatiuntur omnia membra, teste Apostolo 1. Cor. 12. quanto magis tu videns Caput tuum corporis Mystici, id est Christum tot & tam graves dolores pati, eidem compati, non affectu duntaxat, sed effectu etiam, id est, similes dolores cum simili patientia sustinendo, debeas, atque adeo dicas cum S. Bernardo: *Nolo vivere sine vulnere (& dolore) quia videro Dominum meum IESUM vulneratum, & tot doloribus cruciatum, ut verè de illo Isaias c. 1. dixerit: A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas.* Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quantà cum patientia tantos dolores Christus sustinuerit, eà nempe, quam idem Propheta c. 53. indicavit dicens: *Oblatus est, quia ipse voluit, & non aperuit os suum:* (atque adeo libenter & voluntariè passus est, quia ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondeente & occidente) *se obmutescet* (ideòque etiam primum gaudium, qui est patienter sustinere, implevit) Quod verò etiam cum gaudio eisdem dolores sustinuerit, ipsemet Luc. 22. significavit dicens: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor, usque dum perficiatur;* quæ sanè verba ardentissimum patiendi desiderium indicant.

Confidera II. Quàm longè adhuc absis à patientia talis, qui modico dolore superveniente, innox in querelas, gemitus, ejulationes, suspiria erumpas, & undique media debeas & conquiras ad tales dolores arcendos.

Confidera III. An non meritò verba illa memorati Authoris cit. cap. tibi applicare debeas: *Quid est, quid queris, Fili? Cessis, conquere, considerata mea & altera passione. Oportet te aliorum graviora ad mentem reducere, ut levius feras tua minima. Et si tibi minima non videntur, vide, ne hoc tua impatientia faciat. Sive tamen magna, sive parva fuerint, stude eundem patienter sufferere.* Colloquium ad Matrem dolorosam illa verba ex planctibus cum affectu recitando: *Eja Mater fons amoris, me sustine & vim doloris, fac, ut tecum luceam.*

Punctum III.

Confidera I. Quibus motivis Christus se ad tantam patientiam excitavit, nimirum illo, quod S. Paulus ad Hebr. 12. indicavit dicens: *Aspicientes in Authorem fidei, & Consummatorem IESVM, qui proposito sibi gaudio sustinuit Crucem.*

Confidera II. Quale hoc gaudium fuerit, quod Christus sibi proposuit, nimirum triplex, quorum primum æterno Patri ex patientia sua oriturum videbat; si enim Filius sapiens lætificat Patrem. teste Salomone Prov. 10. quanto magis Filios eam generosè & fortiter patiens Patrem suam cælestem lætificasse credendus est. Certè si unquam aliàs, hoc tempore Pater æternus de Christo dicere poterat: *Hic est Filius meus dilectus, in quo bene mihi complacui.* Secundum oriturum erat ipsi Christo per gloriam & voluptates cælestes sibi securas; de qua gloria ipsemet Luc. 24. dixit: *Nonne hæc oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam.* Si ergo S. Paulus 2. Cor. 7. de seipso factus est: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra:* eò quod seiverit, non esse condignas passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis; quanto magis ejusmodi consolationem & gaudium interiùs ipsum Christum sensisse credendum est, ut qui perfectiùs longè gaudij & gloriæ securæ magnitudinem cognovit. Tertium verò gaudium erat, quod homines per ipsum redempti in æternum percipuri erant. si enim Christo nato Angelus Luc. 2. dixit Pastoribus: *Evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni Populo, quia natus est vobis hodie Salvator.* Quanto magis simile gaudium evangelizari poterit, quando passus est Salvator, & pretium Redemptionis completum exhibuit.

Confidera III. Quàm efficacia sint hæc motiva, & quæ te specialiter tantò vehementiùs movere debeant, quanto positionibus tuis obligaris, ad memoratum triplex gaudium totis viribus quærendum. Vide ergo, quomodo deinceps hunc quoque Christi Comitem tibi associare, & singulari affectu & amore complecti velis; *Verè enim quanto melius ad patendum te disponis, tanto sapientiùs agis, & amplius proficere.* VIII.

mereri: feres quoque levisus animo, & usu ad hoc non seg-
ter paratus. Ut rectè iterum Thomas Kempensis l. 1. c. 11.
dixit. Colloquium ad Christum, usurpando cit. Authori-
l. 3. c. 18. verba: Domine, quia tu patiens fuisti in
tua, in hoc maxime implendo preceptum Patris tui, dignum
est, ut ego misellus peccator, secundum voluntatem tuam pa-
tienter me sustineam, & donec ipse volueris, onus corrupti-
bilis vitæ pro salute mea portem; nam etsi onerosa sententia
presens vitæ, facta est tamen jam per gratiam tuam
meritoria atque exemplo tuo & Sanctorum tuorum
gratiam, infirmis tolerabilior & clarior.

MEDITATIO III.

DE TERTIO COMITE CHRISTI, SEU
CONTEMPTU SUMMO.

Præludium primum est, Christum ab Herode illisum, ab
 rabba postpositum, purpurea chlamyde indutum, & in
 cem ignominiosam affixum intueri.

Præludium secundum est, petere gratiam, ut Christi in
 rebus contemptibus generosam patientiam, ritè perpen-
 dre, & optatum ex tali Meditatione fructum reportare possit.

PUNCTUM I.

Confidera I. Qualem præcipuè Contemptum Christi
 sustinuerit, omnes scilicet ejus species, nempe 1. *Falsam*
cusationes apud Summum Sacerdotem & Pilatum. 2. Pro-
brofam dispositionem, quâ sceleratissimo Latroni Barabbæ
postpositus est. 3. Irrisionem, quâ ab Herode Rege &
licis pro stulto habitus, & irrisus est. 4. Contumelias, quæ
ab iis pro vini potatore, seductore Populi, blasphematore
proclamatus est. 5. Illusiones, quas à Militibus coronam
spineam, & chlamydem coccineam obrudentibus passus est.
6. Injuriam gravissimam, quâ, ut S. Lucas c. 22. dixit, in
iniquos deputatus, contumeliosa morte affectus, & in pro-
brossimam Crucem actus est.

Confidera II. Quàm gravis fuerit hic sextuplex contem-
 ptus; si enim tantò major est contemptus, quantò dignior est
 Persona contempta, & vilior Persona contemnens, an
 fun-

num oportet fuisse contemptum, qui Personæ infinitæ dignitatis à sceleratissimis & ingratis, atque hoc ipso cum vilissimis Judæis & Militibus Christo inferebatur?

Considera III. Quid tu hæcenus in simili materia amore Christi tuleris, & quomodo deinceps saltem cum eodem ejusmodi contemptus pari velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quomodo Christus hos contemptus tulerit; scilicet cum *maxima humilitate*, quâ ab omnibus hominibus, quantum in se erat, & si sine offensa DEI fieri poterat, despicere optabat: cum *maxima tranquillitate*, ita ut nihil interea de interna pace amitteret: cum *maxima constantia*, quâ inter tam multiplices contemptus ne semel quidem aut verbo, aut ullo impatientiæ, displicentiæve signo de talibus contemptibus conquestus est.

Considera II. Quibus motivis se Christus ad tam generosam patientiam excitavit, nimirum consideratione duplicis gloriæ, quæ tum æterno Patri (cujus honor & gloria tanto magis augetur, quanto magis nostra gloria & honor minuitur) tum sibi obventura erat juxta propriam suam prædicationem, quâ Matt. 23. dixerat: *Qui se humiliat, exaltabitur.*

Considera III. Quàm efficacia sint hæc motiva, & quàm merito etiam te movere debeant ad similem patientiam expectandam, maxime cum apud te tertium etiam motivum accedat, scilicet similitudo cum Christo, quam perfectiùs obtinere non potes, quam si multa cum ipso opprobria & injurias sustineas; cum ergo tanta sit dignitas hujus similitudinis, ut merito erubescere debeas, si DEVS ad eandem te evocare dignetur, an non vel hoc titulo vehementer gaudebis, si dignus habearis pro nomine JESU contumeliam pati? an non in omni contemptu dices cum Davide 2. Reg. c. 6. *Ludam, & vilior siam plus, quam factus sum, & humilis ero in oculis meis.* Colloquium ad Christum cum congruis affectibus.

CONSIDERATIO
DE MORTIFICATIONE INTERNA
ET EXTERNA.

Considera I. Quid sit vera mortificatio, scilicet ablatio vitæ sensualis; sicut enim vita hominis colligitur ex actionibus vitalibus; ita etiam qualis sit ejus vita spiritalis colligitur ex qualitate actionum; si ergo per sensus suos vitam internam, quàm externam solas sensibiles delectationes, vanam gloriam & honorem quærat, vitam sensualem tantum more vivere censetur; si autem omnes actiones DEVM velut ultimum finem dirigantur, tunc vitam spirituales vivere dicitur, potestque cum S. Paulo ad Galatas dicere: *Vivo autem jam non ego, Servit vero in me Christus*. Unde colligitur duplex esse mortificationis genus, interna scilicet, & externa. Interna consistit in eo, ut tam externam quàm internam sensus animæ ab illicito usu creaturam contineamus; externa consistit in corporis afflictationibus, sponte susceptis, vel à DEO, hominibusve immixtis; id quod S. Bernardus in Epist. ad FF. de monte DEI pulchrè indicandum ait: *Docendus est homo, sic latere corpus suum, sicut agrotum, cui etiam multum volenti inutilia sunt negotia* (quod fit per internam mortificationem) *utilia vero etiam nolenti ingerenda*, quod per externam mortificationem contingit.

Itaque examina te 1. Quomodo oculos tuos ab illicito spectu: aures ab illicito auditu: nares ab odoratu delicatissimo: gustum ab immodico usu cibi & potus: tactum denique sensuali quocunque, & illicito usu contineas.

Examina 2. Quomodo memoriam ab illicita recordatione; intellectum ab illicito assensu vel dissensu: voluntatem ab illicita volitione aut nolitione contineas.

Examina 3. Quomodo te in mortificatione spontanea per cibi & potus moderationem & subtractionem: vel corporis per flagella, cilicia, aliâque similia instrumenta castigatione hætenus te habueris?

Examina 4. Quomodo afflictationes corporis à DEO proximo, sive per aëris intemperiem, puta frigus & aestus: sive per necessarij alimentij subtractionem, puta sitim &

nam: five per sanitatis læsionem, ut morbos, percussiones, vulnera &c. susceperis.

Considera II. Quæ motiva excitare te debeant ad hanc Mortificationem singulari studio exercendam. Videlicet 1. Quia sic Status Sacerdotalis exigit; si enim, *qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum concupiscentiis suis*, teste S. Paulo ad Gal. c. 5. & Christus ipse Luc. 9. dixit: *Qui vult sequi post me, abneget semetipsum* (per internam mortificationem) *Et tollat Crucem suam* (per mortificationem externam) *Et sequatur me*; an non Sacerdos, qui propter munus suum peculiariter ad imitandum & sequendum Christum obligatur, peculiari quoque studio ad Mortificationis virtutem incumbere debet? 2. Quia specialiter ad profectum in perfectione & charitate conducit, uti breviter indicavit prius Author libelli de imit. Christi l. 1. c. 25. dicens: *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris*. Fufius verò Calhianus l. 4. Instit. c. 43. significavit, dum dixit: *Mortificatione voluntatum extirpantur, & marcescunt vitia universa; expulsiōe virtutum virtutes fructificant, atque succrescunt; pululatione virtutum puritas cordis acquiritur; puritate cordis Apostolica charitatis perfectio possidetur*. 3. Quia, ut Christus ipse quondam S. Catharinæ Senensi dixit, *quantum moreris tibi, tantum vivis DEO*; quæ sola vita est *vita vera*, quia fini, propter quem creatus est homo, conformis: *vita jucunda*; quid enim jucundius possessione finis ultimi? *vita perennis*, quia & in hac vita sine voluntate tua auferri non potest, & certam tibi vitæ æternæ, etiam absque Purgatorio possidendæ, spem facit; si enim Martyrium talis vitæ promissionem habet, quantum magis mortificatio carnis & propriæ voluntatis, quæ, teste S. Bernardo ser. 30. in Cant. *genus martyrij est, illo, quo membra caduntur ferro, horrore eisdem mitius, sed diuturnitate molestius, eandem promittit*.

Considera III. Quæ media adhibere possis, & velis ad hanc virtutem obtinendam, nimirum sequentia tria 1. Ut *necessitatem* hujus Mortificationis bene ponderes; quam quidem pulchrè ob oculos posuit S. Bernardus ser. 58. super Cantica dicens: *Credite mihi, & putata repullulant, & effugata redeunt, & reaccenduntur extincta, sopita denuo*

excitantur. Parum ergo est semel putasse, saepe putandum est; imò si fieri potest, semper, quia semper, quod putari oportet, si non dissimulas, invenies; nam, ut bene S. Ephrem exhort. ad piet. dixit, bellum militum breve, sed Monachorum (& potiori jure Sacerdotis) pugna, quoadusque migraverit Dominum. 2. Ut non ad difficultatem mortificationis ternam, sed unctionem & consolationem, quæ, plerumque mortificationem comitatur juxta illud Apoc. 2. *Vincens dabo manna absconditum*: oculos mentis reflectas; nam S. Bernardus ser. 1. de dedic. sapienter advertit, hinc est, quod multi abominantur, & fugiunt penitentiam, crucem, & mortem videntes, sed non etiam unctionem. Vos, qui experitis, ecce scitis, quia verè crux nostra inuncta est, & non dicam, amaritudo nostra dulcissima. 3. Ut contra Mortificationis Exercitio facilitatem tibi hujus virtutis curare studeas; ut enim, qui crucifiguntur, non uno tantum aut altero ictu Cruci affiguntur, sed pluribus opus est, qui cum Christo crucifigi cupit, sapius sibi vim inferre necesse est. Unde rectè Thomas Kemp, l. 1. c. 3. ait: *Hic deberet esse negotium nostrum, sincere & fideliter seipsum, quotidie seipso fortiosem fieri, atque in melius aliquid proficere.* Quidni ergo exardescis in temetipsum, & exclamans cum S. Bernardo: *Exurgat DEVS, cadat armatus iste, & conteratur inimicus homo, Contemptor DEI, amicus sui, amicus Mundi, servus Diaboli; quid tibi videtur, si rectè sentis, mecum dices: Reus est mortis, crucifigatur.*

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione legi potest residuum ex l. 1. c. 1. vel si jam totum priori die lectum est, l. 3. c. 19.

Ex libello Ascetico, vel Historico, quantum tempus permittit.

Ex libello Exercitiorum legi possunt hodie Regule de virtutu temperando, quæ supra p. 1. c. 3. §. 3. med. 2. n. 7. habentur; circa quas tamen duo obiter notanda sunt. Primum est, eas à S. P. Ignatio non ideo in hac Septimana positas esse, quòd huic Septimanæ propriæ sint, sed quòd aliis diebus alia documenta magis necessaria tradenda, atque adhibenda.

qui exercetur, multitudine legendæ materiæ non obruendus
 sicut Directorium c. 35. n. 13. suspicatur.

Secundum est, quòd S. Ignatius has Regulas ideo assignâ-
 tis, eò quòd necessitatem specialem vitiij Gulæ extirpandi
 agnovit, non ignarus videlicet sententiæ à S. Gregorio
 hom. 30. mor. prolata, dum ait: *Non ad conflictum spiri-
 tuali agonis assurgitur, si non prius intra nosmetipsos hostis
 hostis, gula videlicet appetitus edomatur, quia, si non ea,
 qua nobis viciniora sunt, prosternimus, inaniter ad ea, qua
 longius sunt, impugnanda transimus; incassum namq; con-
 tra exteriores inimicos in campo bellum geritur, si intra ur-
 bis mania cruvis insidians habetur.* Unde rectè pius Author
 l. 1. c. 19. hortatur: *Accinge te sicut vir contra Diabolicas
 nequitiis: frena gulam, & omnem carnis inclinationem
 facilius frenabis;* nam apud eos, qui in Mundo sunt, radix
 malorum omnium est avaritia, apud Monachos verò (& Sa-
 cerdotes) gulæ concupiscentia, teste S. Climaco grad. 26.
 Prudenter tamen legendæ, multòque cautiùs usurpandæ
 sunt, ne noceant potius, quàm profint. Unde monet cit. Di-
 rectorium, non semper scripto dandas esse, sed verbo potius
 explicandas, eò quòd non omnibus eodem modo conveni-
 ant, atque a deo Directoris prudentis ad vires & complexio-
 nem corporis, animique attendentis, directione egeant.

Materia Scriptionis.

Cùm ad Sacerdotem tria præcipuè capita pertineant, ma-
 gna (id est, sufficiens) scientia, major prudentia, maxima
 sanctitas; ideo ut hanc quoque Prudentiæ virtutem faciliùs
 comparare, & solidiùs exercere queat, juvabit, hodie dicta-
 mina quardam Prudentiæ conscribere, juxta quæ sese dirige-
 re deinceps queat, qualia quidem exempli causa sequentia
 esse possunt.

Dictamina observanda circa seipsum.

- I. Quid prodest homini, si universum Mundum lucretur,
 animæ verò suæ detrimentum patiatur.
- II. Talis ac tantus est, qualis & quantus es apud DEVM.
- III. Laude te alienus, & non os tuum; extraneus, & non
 labia tua.

IV. Melius est parum cum timore Domini, quam thesauri magni & insatiabiles.

V. In multis esto inscius, & audi tacens simul & querens.

VI. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui.

VII. Nullum conscium peccatorum tuorum magis timeas, quam teipsum; alium enim effugere potes, te nunquam.

VIII. Absque consilio nihil facias, & post factum non poenitebis; salus namque, ubi multa consilia.

IX. In omnibus operibus tuis memorare novissimam horam, quem exitum actio tua probabiliter sit sortitura, & in aeternum non peccabis.

X. Magnarum rerum, etsi successus non fuerit, honoratus est ipse conatus.

XI. Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & non innitaris prudentiae tuae.

Circa alios.

XII. Causam tuam tracta cum Amico tuo, & Secretum extraneo ne reveles.

XIII. Pacem cum hominibus habebis, cum vitijs bellum.

XIV. Alteri semper ignoscito, tibi nunquam.

XV. Multi sunt obligandi, pauci offendendi; nam memoria beneficiorum facilis est, injuriarum tenax.

XVI. Quoties aliquid vel scripturus, vel dicturus es, secreto, morum tuorum chirographum te exhibere.

XVII. Non quam multis placeas, sed qualibus stude.

XVIII. Quod tacitum esse velis, nemini dixeris; si tibi non imperasti, quomodo ab alio silentium impetrabis?

XIX. Audisti verbum adversus proximum tuum? commoriatur in te, fidens, quoniam non te disrumper.

XX. Quod persuaseris, erit diuturnum; quod coegeris, in occasione.

XXI. Cum placuerint Domino viae hominis, inimicus quoque ejus converteret ad pacem.

XXII. Quod de alienis tractas, ex tuis judica.

XXIII. Melius est parvum bonum cum parvo bono, quam magnum bonum cum magno bono.